

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/139/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8111226181
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8111226181.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Zlaty Simkovej a JUDr. Karola Krochtu, v spore žalobkyne: C. Ľ., rod. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom Č.. C. XX, J., právne zastúpená JUDr. Vladimírom Millasom, advokátom v Prešove, Masarykova 13, proti žalovanému: O. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom J., J. X. XX, v konaní o ochranu osobnosti a náhradu škody, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 17C/221/2011-224 z 25.01.2017 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok v jeho napadnutej časti, t.j. vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni nemajetkovú ujmu vo výške 15 000 Eur do 60 dní od právoplatnosti rozsudku a v súvisiacom výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol nasledovne:

I. Žalovaný je povinný dať žalobkyni primerané zadostučinenie formou ospravedlnenia v tomto znení:

„Žalovaný, O. V., sa týmto ospravedľuje žalobkyni pani C. Ľ., rod. P. a jej synovi H. Ľ. za spôsobenú smrť jej manželovi H. Ľ.Š. čím sa dopustil trestného činu zabitia a zasiahol do práva C. Ľ. a H. Ľ. na súkromie, a do práva na život manžela C. Ľ., H. Ľ.“

Toto ospravedlnenie je žalovaný povinný urobiť písomne zaslaním listu na adresu bydliska žalobkyne do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni z titulu nemajetkovej ujmy vo výške 15 000 Eur do 60 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Vo zvyšku súd návrh zamietá.

IV. Súd zamietá návrh na priznanie výživného, t.j. pozostalostný úrazovej renty.

V. Žiadna z procesných strán nemá právo na náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 139 CSP, § 11, § 13 ods. 1 -3, § 15 Občianskeho zákonníka. Výrok o trovách konania ustanovením § 255 CSP.

3. Vchádzal zo zistenia, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala od žalovaného primeraného zadostučinenia formou ospravedlnenia a ďalej priznania nemajetkovej ujmy 33 193,90 Eur a stanovenia povinnosti žalovanému platiť jej pozostalostnú rentu v sume 130 Eur mesačne od podania žaloby.

4. V zmysle ustanovenie § 193 CSP bol súd prvej inštancie viazaný výrokom trestného súdu o tom, že žalovaný spáchal trestný čin. Žalovaný dňa XX.XX.XXXX, keď pod vplyvom alkoholu najmenej dvakrát kopol do hlavy H. L., ktorému spôsobil pomliaždeniny a odreniny tváre, zlomeniny nosových kostí, pomliaždenie krčnej miechy, čo viedlo k opuchu mozgu a následnému kardiorespiračnému zlyhaniu, pričom H. L. dňa XX.XX.XXXX zomrel, čím spôsobil z nebanlivosti ťažkú ujmu na zdraví, teda smrť a spáchal zločin zabitia podľa § 147 ods. 1 Trestného zákona v súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 Trestného zákona (rozsudok okresného súdu Prešov, sp. zn. 33T/51/09 z 19.11.2009 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 7To/20/10 z 20.01.2011). Preto nič nemôže zmeniť na tom, že žalovaný sa naďalej necíti byť vinný za tento skutok, keďže bol za neho právoplatne uznaný vinným a odsúdený.

5. Ospravedlnenie ako satisfakčný prostriedok zahŕňa vyjadrenie subjektívnej požiadavky poškodeného na prejav vôle uznať chybu a nie je ani konštatovaním porušenia práva ani náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalobkyňa žiadala toto ospravedlnenie z dôvodu, že žalovaný svoj čin nikdy neofutoval, neprejavil jej ľútosť ani jej maloletému synovi, pričom zasiahol do jej osobnostných práv na ochranu osobnosti.

6. V zmysle § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo sa domáhať primeraného zadosťučinenia ak je tu subjekt, ktorý za neoprávnený zásah do osobnosti zodpovedá. Zákonou podmienkou pre vznik občianskoprávných sankcií v zmysle § 13 je, že došlo k zásahu do osobnostnej sféry fyzickej osoby a stačí ak ide o zásah, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať ujmu, ktorá spočíva nie len v porušení, ale aj v samotnom ohrození osobnosti fyzickej osoby. Súd prvej inštancie mal za to, že tieto predpoklady sú splnené, lebo žalobkyňa po úmrtí manžela stratila možnosť viesť plnohodnotný rodinný a súkromný život so svojim manželom, utrpela psychickú traumu jeho úmrtím, stratila živiteľa rodiny a stratila aj možnosť s manželom viesť súkromný život, je ochudobnená o sféru prirodzených vzťahov s jedným najbližším ľuďmi v jej živote, stratila lásku manžela, istotu a oporu, úmrtie manžela vzhľadom na jeho nízky vek bolo pre žalobkyňu nečakaným.

7. Preto súd prvej inštancie považoval za primerané vyhovieť tej časti žaloby, v ktorej žalobkyňa žiadala, aby sa jej žalovaný ospravedlnil a toto ospravedlnenie urobiť písomne zaslaním listu na jej adresu. Žalovaný tento zásah do osobnostných práv a do súkromného života žalobkyne spôsobil trestným činom, za ktorý bol uznaný vinným, nesie teda trestnú zodpovednosť. Svoj čin neofutoval, žalobkyňa sa neospravedlnil a preto je na mieste, aby mu bola uložená takáto satisfakcia, resp. aby takúto satisfakciu poskytol. V tejto časti súd nárok žalobkyne považoval plne za dôvodný, a preto mu vyhovel.

8. Žalobkyňa si ďalej uplatnila titulom nemajetkovej ujmy sumu 33 193,90 Eur. Tento nárok je v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka dôvodný, ak nepostačuje zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch je určením vzťahu medzi mierou ujmy na hodnotách ľudskej osobnosti a konkrétnym finančným vyjadrením náhrady takejto ujmy. Ide o právny nástroj, ktorého úlohou je zabezpečiť rešpektovanie a ochranu osobnosti fyzickej osoby (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 25.09.2003, sp. zn. 30Cdo 1542/2003). Pri určení peňažnej satisfakcie podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je potrebné prihliadať na zadosťučinenie, ktoré poškodený v tomto prípade žalobkyňa dostala podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka vo forme morálnej satisfakcie a prichádza do úvahy, ak morálna satisfakcia vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu sa javí ako nepostačujúca, pričom kritériom posúdenia dôvodnosti priznania nemajetkovej ujmy v peniazoch je zistenie, či by v konkrétnej situácii, za ktorej k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, vzniknutú nemajetkovú ujmu, vzhľadom na jej intenzitu, rozsah a trvanie ako závažnú pociťoval každý, kto by sa nachádzal na mieste v postavení postihnutej fyzickej osoby (uznesenie Ústavného súdu SR z 13.04.2011, sp. zn. III. ÚS 154/2011). Súd prvej inštancie mal za to, že vzhľadom na následky, ktoré nastali v súvislosti s trestným činom, z ktorého bol žalovaný uznaný vinným, v živote žalobkyne po úmrtí jej manžela, samotná satisfakcia vo forme ospravedlnenia nie je dostačujúca, pretože došlo k zásahu do jej súkromia chráneného ustanovením § 11, ktorého súčasťou je rodinný život, keď z objektívneho hľadiska je strata jedného z členov tohto spoločenstva neodčiniteľnou ujmu, ktorá postihuje všetkých ostatných členov rodiny. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je potom primeraným prostriedkom obrany proti neoprávnenému zásahu (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 15.07.2005, sp. zn. 30Cdo 2951/2004).

9. Pri určení jej výšky súd prihliada najmä na závažnosť vzniknutej ujmy ako aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práv konkrétneho účastníka konania došlo. Podstatná je jedinečnosť prípadu a s tým spojená konkrétna intenzita zásahu a jej následky. Tieto okolnosti môžu byť významné tak u postihnutej osoby, ako aj osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila. Objektívna spôsobilosť zásahu vyvolať nemajetkovú ujmu spočíva buď v porušení, alebo v ohrození osobnosti fyzickej osoby, v jej fyzickej a morálne integrite. Výška nemajetkovej ujmy vychádza z predpokladu akú ujmu mohol zásah do súkromia fyzickej osoby vyvolať, ktorého súčasťou je aj rodinný život. Právny nárok podľa § 13 Občianskeho zákonníka je potrebné vnímať ako gesto spravodlivosti a úcty k ľudskému životu a čiastočného zmiernenia nenapraviteľných životných následkov v emocionálnej oblasti. Zavinená smrť blízkej osoby vzhľadom k úzkym, pevným, sociálnym, citovým, morálnym väzbám predstavuje vážnu nemajetkovú ujmu mimoriadne veľmi hlbokú a nenapraviteľný následok.

10. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalobkyňa so svojim nebohým manželom tvorili fungujúcu rodinu so všetkým sociálnym, citovými úzkymi väzbami, podporou aj pomocou, žili spolu, spoločne sa starali o maloletého syna, viedli spoločnú domácnosť. Manžel pre žalobkyňu bol dobrým, starostlivým mužom, otcom ich syna. S manželom viedla harmonické usporiadané manželstvo, ktoré uzavreli v roku XXXX. Jeho úmrtím utrpela psychickú traumu, došlo k zničeniu plne fungujúcej rodiny. Prežíva pocity úzkosti, smútku, zúfalstva, šoku. Stratila možnosť s manželom viesť súkromný život a je ochudobnená aj o sféru prirodzených vzťahov s blízkym človekom. Stratila lásku manžela, istotu, oporu. K úmrtiu jej manžela došlo nečakane v dobe, keď jeho zdravotný stav bol dobrý a manžel mal nízky vek. Navyše k úmrtiu došlo v dôsledku trestného činu, ktorého sa dopustil žalovaný. Pre stanovenie výšky náhrady sa preto posudzujú intenzita vzťahu žalobkyne a jej manžela, vek zomrelého manžela, existenčná závislosť na zomrelom, postoj škodcu, dopad udalostí do duševnej sféry žalobkyne, miera zavinenia, majetkové pomery škodcu, tak, aby pri určení konečnej výšky finančného zadosťučinenia bolo možné v súlade s princípom spravodlivosti prihliadnuť na rôzne okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo a tým, aby bola aj naplnená požiadavka zabezpečujúca účinné primerané zadosťučinenie za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ako aj požiadavka nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Úmrtie manžela žalobkyne, ktoré zavinil žalovaný je zásahom do jej základného práva na súkromný a rodinný život vrátane intímnej sféry súkromného života jednotlivca a následky tohto zásahu sú nereparovateľné. Náhrada nemajetkovej ujmy žalobkyňi môže prispieť k zmierneniu vzniknutého stavu. Táto peňažná náhrada má vyvážiť vytrpené bolesti a duševné útrapy.

11. Na druhej strane súd pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy musí skúmať aj okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo. Súd prvej inštancie nemohol opomenúť, že nebohý manžel žalobkyne pod vplyvom alkoholu so zbraňou v ruke útočil na žalovaného tak, že mu túto zbraň priložil k hlave spredu, čo vyplynulo z trestného vyšetovania a aj slovné útočil tak, že všetkých postrieľa. Toto jeho správanie práve viedlo žalovaného a ostatné osoby, ktoré sa pri ňom nachádzali k dôvodnej obave o život, k snahe jeho útok odvrátiť tým, že ho spacifikovali, zvalili na zem, znehybnili tým, že ho držali za ruky, nohy a keď nechcel pustiť zbraň aj údermi pästou do chrbta a zápasením s ním ho chceli odzbrojiť. Správaním nebohého sa cítili ohrození všetci, ktorí boli v bezprostrednej blízkosti, t.j. aj majiteľ reštaurácie, jeho sestra a ich otec G. V., Y. V. a A. V.. Zo strany nebohého manžela žalobkyne v tejto situácii došlo k priamemu ohrozeniu života ostatných osôb a priamo žalovaného, keď mu priložil zbraň na hlavu. Z okolností tejto tragédie vyplýva, že ak by nebohý H. L. sa takto nesprával, nedošlo by k žiadnej tragédii, pričom ako vyplynulo zo svedeckých výpovedí o správaní H. L. bolo známe jeho okoliu, že pod vplyvom alkoholu bol agresívny, útočný a takto ho poznali jeho známi a priatelia, ktorých taktiež v alkoholickom stave napádal. O to nebezpečnejšie bolo jeho správanie, keď takto zaútočil so zbraňou na žalovaného a ostatných, ktorí sa v blízkosti neho nachádzali. V čase incidentu mal 2,7 promile alkoholu v krvi. Je však tiež pravdou, že aj žalovaný bol pod vplyvom alkoholu spolu s ostatnými účastníkmi tohto incidentu. Zrejme žalovaný, ak by poznal túto povahu črtu nebohého H. L., konal by obozretnejšie, pretože ako vyplynulo z dokazovania, žalovaný dovtedy viedol usporiadaný život, nedopúšťal sa násilnosti, bol pokojnej povahy. S prihliadnutím na mieru zavinenia poškodeného H. L., ako aj s prihliadnutím na majetkové pomery žalovaného, ktorý bol bez príjmu, je nemajetný, súd prvej inštancie stanovil výšku nemajetkovej ujmy 15 000 Eur a túto uložil žalovanému zaplatiť do 60 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a vo zvyšku žalobu zamietol.

12. Súd prvej inštancie nepriznal žalobkyňi pozostalostnú úrazovú rentu vo výške 130 Eur, lebo z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že jej manžel pracoval len príležitostne, podľa toho ako

sa mu podarilo zohnať brigády, niekedy deň, niekedy týždeň, niekedy mesiac. Pracoval ako pomocný robotník. Počas života bol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, takže nemohol mať taký príjem ako uvádzala žalobkyňa vo výške priemerne 276,62 Eur. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že rodina finančne bola poddimenzovaná, čo vyplynulo aj zo svedeckej výpovede svedkyne H. F., z ktorej vyplynulo, že žalobkyňa s manželom neboli schopní prispievať matke manžela za bývanie, z čoho vznikali zvady v rodine. Za takéhoto stavu, ak by aj žalobkyňa podala žalobu o určenie výživného, súd by jej výživné nemohol stanoviť, v takomto konaní by nebola úspešná. Žalobkyni nebol priznaný ani vdovský dôchodok, ani sirotský dôchodok jej synovi práve preto, že jej manžel nespĺnil podmienku počtu rokov dôchodkového poistenia v jeho prípade pri veku nad 28 rokov, je to päť rokov a celkovo bol dôchodkovo poistený od 30.06.1998 do 29.06.2008 1069 dní a to naposledy v roku 2000 366 dní a v roku 2001 153 dní. Od roku 2002 až do 29.06.2009 nebol ani jeden deň dôchodkovo poistený. V zmysle § 448 Občianskeho zákonníka má nárok na pozostalostnú úrazovú rentu fyzická osoba voči ktorej mal zomretý v čase svojho úmrtia vyživovaciu povinnosť a tento nárok sa posúdi a suma pozostalostnej úrazovej renty sa určí podľa všeobecných predpisov v sociálnom poistení. Podmienky určenia pozostalostnej renty upravuje zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v zmysle § 92 ako dávku poskytovanú s úrazového poistenia zamestnávateľa, pričom mesačná suma pozostalostnej úrazovej renty sa určí vo výške výživného, alebo príspevku na výživu, ktorý by bol poškodený povinný platiť ku dňu svojej smrti. Poškodený H. L. však nedosahoval ani minimálnu mzdu, príjem dosahoval len z príležitostných prác - pomocného robotníka, bol v evidencii uchádzačov o zamestnanie na Úrade práce a sociálnych vecí a rodiny od roku 1998, pričom v prípade, ak by súd rozhodoval o výške výživného, z takýchto príjmov aké dosahoval by voči žalobkyni výživné nebolo možné určiť. Žalobkyňa po smrti manžela poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 93,72 Eur. Súd prvej inštancie zistil príjmy nebohého, ktoré dosahoval v rámci prác vykonávaných na základe dohody mimo pracovného pomeru, a to celkový príjem ročne 10 652 Sk v čistom 9 006 Sk t.j. 298,94 Eur. Za takejto situácie by súd neurčoval žalobkyni výživné, a pokiaľ ide o pozostalostnú úrazovú rentu aj v tejto časti žalobu zamietol.

13. Proti tomuto rozsudku, čo do povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni nemajetkovú ujmu vo výške 15 000 Eur, podal odvolanie žalovaný. Ten aj keď cíti krivdu z trestného konania, je si vedomý, že základ uplatneného nároku musí súd považovať za daný. Mal za to, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil konkrétne okolnosti prípadu, pričom je potrebné skúmať tak právne, ako aj skutkové, tak príťažujúce, ako aj poľahčujúce okolnosti. Nemajetková ujma nesmie byť vzhľadom na majetkové pomery likvidačná. Podľa žalovaného súdom prvej inštancie priznaná suma nemajetkovej ujmy nezohľadňuje, 1. že by ku tragédii nebolo došlo, ak by sa nebohý manžel žalobkyne pod vplyvom alkoholu nevyhrážal so zbraňou, 2. že existovali zvady medzi žalobkyňou, jej nebohým manželom a matkou, kvôli neplateniu bytu, a že nebohý manžel žalobkyne nemal trvalé zamestnanie, 3. že išlo zo strany žalovaného o nedbanlivosť, nie o úmysel, a 4. majetkové pomery žalovaného. Navrhol rozsudok v ním napadnutej časti zmeniť a žalobu zamietnuť, alternatívne výšku nemajetkovej ujmy znížiť, resp. rozsudok v napadnutej časti zrušiť a vec v rozsahu zrušenia vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súčasne si uplatnil trovy konania.

14. Žalobkyňa považujúc rozsudok súdu prvej inštancie za zákonný a spravodlivý ho ako vecne správny navrhla potvrdiť.

15. Žalovaný vo svojom vyjadrení opätovne uviedol, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil okolnosti prípadu, ak ho zaviazal na zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 15 000 Eur poukazujúc na jeho majetkové pomery. Žalobkyňa zotrvala na svojom vyjadrení.

16. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

17. Súd musí pri rozhodovacej činnosti dbať na dôsledné dodržiavanie Ústavou Slovenskej republiky garantovaného práva na spravodlivý proces. Štruktúra odôvodnenia rozsudku je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Ak súd pri odôvodňovaní rozsudku nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje procesný predpis (§ 220 ods. 2

CSP), dochádza nielen k tomu, že rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom.

18. Žalobkyňa svoj nárok vymedzila ako nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, výšku ktorej kvantifikovala čiastkou 33 193,90 Eur. Súd prvej inštancie mal za dôvodný uplatnený nárok vo výške 15 000 Eur. Z dôvodov nie je zistiteľné ako, z akých skutkových zistení a okolností dospel práve k takejto, a nie k inej čiastke. Konštatoval síce, že určenie výšky náhrady nemajetkovej musí vychádzať zo závažnosti ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu do práv žalobkyne došlo, týmto vlastným konštatovaním sa však dôsledne neriadil.

19. V predmetnom spore je bezpochyby preukázané, že v dôsledku konania žalovaného došlo ku smrti manžela žalobkyne (už skôr citované rozhodnutia z trestného konania v spojení s § 193 CSP). Odvolací súd nespochybňuje to, že dôsledkom smrti manžela žalobkyne je ujma, ktorá je trvalá a neodstrániteľná, t.j. ide o ujmu závažnú, v tejto časti s názorom súdu prvej inštancie nie je možné nesúhlasiť, ak má za to, že túto ujmu treba reparať náhradou v zmysle kompenzácie konkrétnou finančnou čiastkou (§ 13 ods. 2 OZ), musí byť identifikovateľné ako k nej súd prvej inštancie dospel.

20. Pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy právny predpis neposkytuje jasné a presné vodítka pre vyčíslenie jej výšky. Konštantnou judikatúrou však boli ustálené kritéria, na ktoré je potrebné prihliadať tak na strane poškodeného, ako aj na strane škodcu.

21. Okolnosti, ktoré je potrebné skúmať na strane poškodeného sú najmä: a/ intenzita vzťahu žalobcu zo zomrelým, b/ vek zomrelého a pozostalého, c/ otázka hmotnej závislosti pozostalého od usmrtenej osoby, d/ prípadné poskytnutie inej satisfakcie. Pre výšku náhrady je kvalita vzájomného vzťahu kľúčová. Psychická bolesť zo straty blízkeho človeka je často vnímaná ako neznesiteľná, fyzická, obmedzujúca ostatné aktivity pozostalého, mnohokrát prerastajúca až do duševného ochorenia. Strata osoby, na ktorej je pozostalý existenčne závislý, sa negatívne prejavuje i vo sfére osobnostného prežívania. Iná forma satisfakcie než peňažná, nemôže byť sama o sebe dostačujúca, jej poskytnutie a následne posúdenie jej významu však môže mať vplyv na možnosť prípadného zníženia peňažného zadostučinenia.

22. Okolnosti, ktoré je potrebné skúmať na strane pôvodcu zásahu sú najmä: a/ postoj žalovaného (ľútosť, ospravedlnenie, náhrada škody...), b/ dopad udalosti do duševnej sféry pôvodcu zásahu, c/ majetkové pomery pôvodcu zásahu, d/ miera zavinenia, eventuálne miera spoluzavinenia usmernenej osoby. Je celkom zrejmé, že postoj tejto osoby môže podstatným spôsobom ovplyvniť vnímanie ujmy pozostalým - ústretové správanie, ospravedlnenie, prejavená ľútosť - môžu zmierniť dopady nemajetkovej ujmy, naopak - ľahostajnosť, arogancia, vyjadrená bezcitnosť - môžu ju ešte prehliť. Je nutné taktiež prihliadnuť na majetkové pomery tak, aby bola daná možnosť reálneho uspokojenia priznaného nároku.

23. Podľa názoru odvolacieho súdu je rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné. Nie sú z neho zistiteľné všetky predpoklady pre závery k výške náhrady nemajetkovej ujmy, jeho rozhodnutie je preto v rozpore so zásadami spravodlivého súdneho procesu. Preto odňal stranám sporu právo konať pred súdom a zaťažil svoje rozhodnutie vadou, pre ktorú bolo potrebné rozsudok v napadnutej časti a v súvisiacom výroku o trovách konania podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušiť a postupom podľa § 391 CSP v rozsahu zrušenia vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

24. Súd prvej inštancie v priebehu ďalšieho konania vec opätovne prejedná, pričom v procese nového prejednaní a rozhodovaní odstráni pochybenie, dôsledkom ktorého bolo porušenie práv na spravodlivý súdny proces; bude vychádzať zo skutkových zistení, ku ktorým je možné dospieť z tvrdení a dôkazov, ktorými v závislosti od procesnej aktivity strán sporu disponuje. Jeho rozhodnutie bude zodpovedať ustanoveniu § 220 ods. 2 CSP. V novom rozhodnutí sa vysporiada s tvrdeniami žalovaného uvedenými v odvolaní, ktorými namietal správnosť záveru čo do výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Zároveň bude skúmať okolnosti na strane poškodeného a na strane pôvodcu zásahu tak, ako sú popísané v bode 21 a 22.

25. V záujme eliminácie akýchkoľvek ďalších pochybení potenciálne vedúcich k vade nového rozhodnutia vezme zreteľ na to, že v rozpore s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku a právom na spravodlivé konanie je ak neposúdi podstatné skutkové tvrdenia a argumenty

strán, nevyhodnotí dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, nedá odpoveď na podstatné právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom ochrany, t.j. s uplatnením nároku a obranou voči nemu v zmysle účelu odôvodnenia rozhodnutia ako to výstižne vyjadril Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí z 1. júla 2003 *Suominen v/ Fínsko*, sč. č. 37801/97, § 37: „účelom odôvodnenia rozhodnutia je dať stranám najavo, že boli vypočuté“. Ústavný súd Slovenskej republiky taktiež uviedol, že právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné sudy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po využití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (sp. zn. III. ÚS 236/2014 z 1.apríla 2014).

26. K výroku o trovách konania odvolací súd uvádza, že zásadu úspechu (§ 255 CSP) treba uplatniť aj v sporoch, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. Prejednávaný spor takým bezpochyby je. V takto prípade bude mať potom žalobkyňa nárok na náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy (nie zo žalovanej sumy). Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne s prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“, keďže ten sa skúma čo do právneho základu, a nie čo do výšky priznaného nároku. Rozhodujúcim je, že do práv žalobkyne bolo zasiahnuté. Súčasne bude potrebné, a to vzhľadom na žalovaným prezentované nepriaznivé majetkové pomery skúmať, či tu neprichádza potom do úvahy možná aplikácia ustanovenia § 257 CSP.

27. V novom rozhodnutí vo veci samej súd prvej inštancie rozhodne aj o náhrade všetkých trov konania (§ 396 ods. 3 CSP).

28. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.